

חינוך

ט"ו באייר, תשע"ה | גיליון 14

את אחי אנכי מבקש יחסנו החינוכי להפגנות יוצאי העדה האתיופית

| הרב יונה גודמן, מנהל חינוכי - רשת ישיבות ואולפנות בני עקיבא |

אלימים ומזיקים; להבין כי לעתים אפשר להביע תסכול ואפילו מחאה; לדעת שטוב שהדברים עלו לדיון ציבורי (אף כי צריך היה שזה יקרה בדרך אחרת), אך במקביל לדעת כיצד לא לשקוע בתחושות של ייאוש ותסכול העלולות להביא אותנו לפעמים למקום לא בריא.

3. זאת ועוד: עלינו להדגיש באוזניהם כי אלימות פסולה לא רק מסיבות של הלכה ומוסר (שהם העיקר), אלא גם כי בפועל היא לא יכולה ליצור שינוי עומק בחברה.

שיעורי בית

4. עיקר שיעורי הבית ממתינים לטיפולנו: לדון ולחשוב מה כל אחד מאתנו יכול וצריך לעשות כדי להמשיך ליצור כאן חברה המושתתת על ערבות

נקודות שניתן לשלב בדיון כיתתי או משפחתי

דיון פותח ופתוח

1. יש לאפשר לתלמידים להביע את דעתם, בצורה חופשית וגלויה, על אירועי הימים האחרונים. כדאי לבקש מהם לספר מה ידוע להם, וביחד לבחון את שורשי העומק של האירועים (ולא רק את מה הצית אותם) ולשתף ברגשותיהם ובדעותיהם.

2. בהמשך, מן ראוי לסייע להם להבחין בין רגשות כמו כעס ותסכול של אדם או עדה, ובין מעשים שעשויים לבוא לידי ביטוי בפרץ של אלימות. עלינו לחדד את

היכולת שלהם לגלות מבט מורכב, היודע להזדהות עם כאב, ובו-זמנית להתנגד להבעתו באמצעים

המסע המשותף של כולנו טרם תם. לא די להצהיר על הקמת מדינה; צריך לעמול יחדיו כדי שתשרה בתוכה אהבת אמת בין גלויות שונות השבות להיבנות בתוכה

התמונות הימים האחרונים של אחינו יוצאי אתיופיה

ומהעיונות עם המשטרה - קשות. ל"ג בעומר, שיחול השבוע, נחשב ליום בו פסקה המגפה שפשטה בין תלמידי רבי עקיבא, מגפה שנבעה מפגם ביחסי 'בין אדם לחברו'. מהתמונה המצטיירת מההפגנות עולה השאלה: האם סיימנו לתקן את הדורש תיקון במישור זה?

פנו אלי מחנכים שבכיתתם תלמידים יוצאי אתיופיה, בשאלה מה לומר בכיתה וכיצד. ברם, היעלה על הדעת כי מי שלא זכה לתלמידים בני עדה מופלאה זו בכיתתו - יתעלם מהעניין ולא יתייחס אליו? כמדומני שחובה על כולנו, כאנשי חינוך, לדבר על כך בפני התלמידים, כל אחד בדרכו ובסגנונו.

מבט אמוני

6. בימים אלו של ספירת העומר נדרשת אמונה. אמונה בעם הזה שידע להתגבר ואף ללמוד ממשבריו; אמונה שהקב"ה ישלח את ברכתו ואורו וסייע בידינו להמשיך לבנות את המדינה, לא רק בחומר אלא גם ברוח; אמונה כי אף אם הדרך ארוכה, יחדיו נעמול ונתקן ביסודיות את הנדרש, למען נגיע במהרה לימים בהם עיקרה של ספירת העומר יהיה ספירה לקראת העלייה לרגל בשבועות.

קל יחסית לשיר ולדבר על עם ישראל ועל אהבת ישראל, אך המשימה העיקרית היא לפעול, לאורך שנים, כדי להפוך שירים אלו למציאות חיים. וכבר לימדנו הרא"ה זצ"ל כי: "המציאות אין לה כנפים מהירים כאלה אשר לחזיון" (אורות התחיה, עמ' נב).

קל יחסית לשיר
ולדבר על עם ישראל
ועל אהבת ישראל,
אך המשימה העיקרית
היא לפעול, לאורך שנים,
כדי להפוך שירים אלו
למציאות חיים

ואהבה; חברה שיוצאת רק נשכרת מריבוי הגוונים שבתוכה. לא די להתבונן מהצד ולהזדהות עם כאבם העמוק של חלק מיוצאי אתיופיה. לא די להאשים אחרים, יהיו אלו הממשלה, משרד הקליטה או המשטרה. מותר להביע מחאה ולקרוא לשינוי, אך עיקר תפקידנו הוא לבחון מה עוד אנו יכולים לעשות, באופן אישי, כדי ליצור כאן מציאות אחרת. עליי ועלינו לחוש אחריות אישית להמשך בניין האומה, בעזרתו יתברך.

5. נדמה שלא בכדי פרצו אירועים אלו בימים שבין יום העצמאות ליום ירושלים. יום ירושלים הוא היום שנקבע לציון גבורת יהודי אתיופיה שהתמודדו עם קשיים עצומים, שיצאו למסעות ארוכים ומסוכנים, כדי להגיע לירושלים.

ברם, המסע המשותף של כולנו טרם תם. לא די להצהיר על הקמת מדינה; צריך לעמול יחדיו כדי שתשרה בתוכה אהבת אמת בין גלויות שונות השבות להיבנות בתוכה. לא די לחגוג את יום העצמאות. יחדיו צריך לטפס ולעלות מיום העצמאות ליום ירושלים, על כל המשתמע מכך.

קליטת עלייה היא תהליך, ובניינה של חברה אחרי אלפיים שנות גולה, אורכת שנים. עלינו לגלות סבלנות והתמדה; ללמד את עצמנו לקבל גם את מי ששונה מאתנו. לא די לדבר על זה, צריך לפעול כדי לתרגם את האידיאלים שלנו לשפת מעשה יומיומי פשוט (כגון בהזמנת אחרים למדורה, לטיול או לכוס קפה). זה מצריך מאתנו להיות גדולים. אנשים 'קטנים' חשים תסכול וייאוש ונשארים בתחושתם זו. אנשים גדולים בוחרים להיבנות מתוך הקשיים, ומכוחם קמים כדי ליצור בע"ה מציאות אחרת.

בשולי הדברים נציין כי כדאי שמחנכים שזכו לכך, ויש בכיתתם תלמידים בני העדה האתיופית, ידברו עם כל אחד מהם לחוד, כדי לשמוע על רגשותיו ומחשבותיו. ייתכן שחלקם עמלים שנים כדי להשתלב בהצלחה, מתוך אמונה במדינה ובחברה, מתוך רצון לחיות חיי תורה וטוהרה, וכעת הם מוצאים את עצמם מתמודדים עם שאלות רוחניות ואישיות לא פשוטות.

כן ראוי לשקול מתן אפשרות לאותם צעירים בני העדה, לדבר בפני שאר תלמידי הישיבה \ תלמידות האולפנה על רגשותיהם. אף אם הדברים קשים, ניתן יהיה לאחר מכן לחשוב יחדיו מה עושים כדי לבנות ולהיבנות.

בשורות טובות,
יונה גודמן

והאמת והשלום אהבו